Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 48 JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 12, 1996 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 12-го БЕРЕЗНЯ 1996 р. Ч. 48. РІК CIII

ПРИВАТИЗАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС АКТИВІЗУЄТЬСЯ

Івано-Франківське. — Тут на початок березня регіональні установи Ощадного банку видали 713,000 приватизаційних сертифікатів, що становить 55 відсотків від загального числа. За словами начальника обласного управління Ощадбанку Василя Кричука, перший крок до власности зробили майже 60 відсотків мешканців міста, якщо враховувати депозитивні приватизаційні конта. В області з'явилося 763 об'єкти малої приватизації, що мають своїх власників. Крім того, 164 підприємства акціоновано. В області діє також Центр приватизації в агропромисловому комплексі. Із 308 селянських спілок та радгоспів реформовано 162.

За кордоном виявлено рахунок П. Кудюкіна

Київ (Р. Р.). — Генеральний прокурор України Григорій Ворсінов, перебуваючи в Одесі у справі розслідування порушень, здійснених керівниками концерну „Бласко", сказав, що вже є досить документів, які засвідчують провину правопорушників.

За словами генерального прокурора, на закордонному рахунку колишнього президента „Бласко" Павла Кудюкіна є 1 мільйон і 20,000 німецьких марок. А матеріяли у цій справі вже налічують 43 томи. Арештовано 15 осіб, причетних до нелегальної діяльности керівництва „Бласко".

Літаки АН-38 будуватимуть в Новосибірську

Київ (Р. Р.). — „Інтерфакс-Україна" інформує про створення українсько-російського підприємства на базі летунського підприємства в Новосибірську.

За словами головного конструктора концерну ім. Антонова Дмитра Ківи, підприємство випускатиме легкі, багатоцільові літаки АН-38. Один літак коштуватиме 4 мільйони долярів. Передбачається випустити 50 таких літаків. Вже споруджено перші три літаки і вони проходять випробування.

Серійний випуск розпочнеться наприкінці цього року. АН-38 може перевозити людей, пошту і вантажі на місцевих авіяційних лініях. Максимальне комерційне навантаження — 2,500 кілограмів, перевозить 27 пасажирів. Швидкість літака — 380 кілометрів на годину, відстань лету — 900 кілометрів.

Справа українсько-румунського кордону лишилася необговореною

Букарешт. — На українсько-румунських переговорах вдалося знайти спільну мову щодо захисту національних меншин в обох країнах, однак питання про підтвердження державного кордону між двома країнами і відсутність територіяльних претенсій не обговорено, повідомила 5-го березня УНІАР.

„Румунсько-українські переговори мали успіх тому, що не було обговорено положення щодо пакту Ріббентропа-Молотова", написала румунська газета „Евеніментул Зілей".

В загальному обидві сторони висловили задоволення шостою рундою переговорів щодо підписання базового політичного договору між Україною і Румунією. Фахівці встигли знайти взаємоприйнятні формулювання практично для всіх статтей, що були обговорені на попередніх переговорах, сказав амбасадор Румунії в Україні Йон Бистряну. Це саме ствердили працівники амбасади України в Румунії.

„Ми вважаємо, що вже ці формулювання виявляють взаємне бажання і забезпечення доброго клімату для виявлення і розвитку культурної та духової ідентичности національних меншостей і можливості поширення співробітництва між двома державами в цій галузі", — сказав. Й. Бистряну.

Висловивши задоволення підсумками переговорів, голова української делеґації амбасадор Володимир Василенко разом з тим сказав, що „наявність найкращого документу не вирішує проблеми, і досягнення позитивного результату багато в чому залежатиме від урядів обох країн". Він окреслив становище українців в Румунії хоч складне, але не безнадійне.

Підтвердження лінії існуючого кордону між Україною і Румунією, а також відсутність територіяльних претенсій є, за словами В.. Василенка, „гострими мо...

(Закінчення на стор. 4)

Уряд України засуджує тероризм

Київ (Р. Р.). — Тут у середу, 6-го березня, Пресова служба Міністерства Закордонних Справ України оприлюднила заяву такого змісту:

„В Україні викликає глибоке затурбування небезпечний розвиток подій на Близькому Сході. В результаті серії жорстоких терористичних актів загинули та отримали поранення десятки мирних жителів.

МЗС України рішуче засуджує варварські, насильницькі методи, що використовуються екстремістичними угрупованнями і мають за мету зірвати зусилля в напрямі досягнення миру на Близькому Сході.

Україна занепокоєна тим, що вищезазначені акти насильства можуть мати негативний вплив на процес близькосхідного мирного врегулювання, відданість якому демонструють Ізраїль та Палестинська визвольна організація (ПВО).

МЗС України настійно закликає всі сторони докладати зусилля з метою продовження мирного процесу.

Будь-які затримки в переговорах, гальмування виконання укладених між Ізраїлем та ПВО домовлень означатимуть лише поступки перед тими, хто відкидає мир в регіоні і прямує шля-хом насильства і ворожнечі. Не можна допустити того, щоб досягнення довгоочікуваного миру на Близькому Сході, що останнім часом став перетворюватися на реальність, було загальмовано через провокаційні дії окремих фанатиків чи їх угруповань.

Україна беззастережно відкидає тероризм у будьяких його формах та проявах і переконана, що мир у реґіоні може бути досягнений лише шляхом конструктивного діялогу, на основі поваги і терпимости".

Заява датована 4-го березня 1996 року.

Російські націоналісти Криму висловили нові претенсії

Симферопіль (Р. Р.). — У середу, 6-го березня, агенство „Інтерфакс-Україна" повідомило, що фракція Республіканської Партії Криму виступила з заявою, у якій вимагає ліквідації Представництва Президента України у Криму.

В документі, підписаному головою фракції Сергієм Цековим, стверджується, що у Криму фактично вводиться пряме президентське правління, що здійснюється через представника Президента України. Російські націоналісти звинувачують керівників України в тому, що автономія використовується ними як „полігон для нових метод і шляхів становлення авторитарного режиму в Україні". Такі дії Президента України, на думку російських націоналістів, „привели до майже цілковитої втрати Кримом державности і сприяли утвердженню в Криму і в Україні правонаціоналістичних сил".

Республіканська Партія Криму закликає Верховну Раду України скасувати представництво Президента України в Автономній Республіці Крим, відновивши місцеві ради і зліквідувавши державні адміністрації як в Україні, так і на півострові. А також позбавити уповноваженнь представника Президента України у Криму Дмитра Степанюка, який, на думку авторів заяви, „грубо порушив закони власної держави".

Верховна Рада України внесла до порядку денного сесії питання про представництво Президента України в Криму.

Затверджено склад Колеґії Генеральної прокуратури України

Київ (Р. Р.). — У вівторок, 5-го березня, Верховна Рада України таємним голосуванням затвердила новий склад Колеґії Генеральної прокуратури України.

Дві кандидатури — Валерія Даниленка та Івана Бураввльова не набрали достатнього числа голосів. Членами Колеґії Генеральної прокуратури стали: Григорій Ворсінов — голова; Іван Грищенко, Микола Дем'яненко, Орест Мартинюк, Юрій Полтавець, Олександер Христенко та Микола Шевчук.

Письменник навчається в школі

Київ (Р. Р.). — Своє перше оповідання Роман Бондарчук із Херсону написав у шестирічному віці. У дев'ять років за оповідання „Як приходять Діди Морози" отримав першу нагороду на обласному літературному конкурсі. Три роки тому у Видавництві „Соняшник" вийшла його книга „Директор коридора".

Далі успіхи Романа приходили один за другим: він отримав чотири премії

(Закінчення на стор. 4)

Загострюють санкції проти Куби

Вашінґтон. — У вівторок, 6-го березня, Палата Репрезентантів переважаючою кількістю голосів схвалила законопроєкт, який шукатиме шляхів, щоб не допускати закордонних інвестицій до Куби, а також ще більше загострити існуюче американське ембарго.

Президент Билл Клінтон, який після зістріляння кубинцями двох приватних американських літаків, відтягнув свої дотеперішні застереження до цього законопроєкту, що його схвалено голосами 336 до 86 в Палаті Репрезентантів і день перед тим в Сенаті голосами 74 до 22, зазначив, що його підпише.

Закон дозволятиме американцям потягати до судової відповідальности закордонні компанії, які збагачуються коштом сконфіскованих американських власностей урядом президента Фіделя Кастро, та відмовляє право в'їзду до ЗСА тим закордонним особам, які користають з тих конфіскованих дібр.

Крім того цей закон не дозволяє президентові Б. Клінтонові або майбутнім президентам робити будь-які полегші без згоди Конґресу.

Треба зазначити, що проти схвалення згаданого законопроєкту гостро запротестували союзники ЗСА, включно з найближчим сусідом Канадою.

Бої в Ґрозному не стихають

Ґрозний, Чечня. — Продовжуються жорстокі бої в чеченській столиці. Російські війська разом з міліційними формаціями промосковського чеченського уряду намагаються не пустити бойовиків генерала Джохара Дудаєва до будинку уряду, щільно оточеного російськими танками і броневиками. З російського боку застосовується гармати і міномети, чеченці воюють автоматами. На деяких вулицях відбуваються вже рукопашні сутички.

Чеченські патріоти контролюють північнозахідню околицю Грозного. Вони вивели з ладу ряд важливих об'єктів, в тому числі дві великі електростанції, а також перетнули доставу води.

Стало відомо, що мала місце безпосередня сутичка між чеченськими міліціонерами промосковського уряду і бойовиками Дж. Дудаєва, з обох сторін є вбиті і поранені. Ця обставина, на думку спостерігачів, може спричинити традиційну для кавказців криваву пімсту між родинами жертв.

Як інформує московський уряд Чечні, у Ґрозному діють до 1,000 бойовиків, жертви з їхнього боку становлять нібито 130 осіб, а з російського боку лише 100.

Продовження боїв шкодить авторитетові російського президента Бориса Єльцина, який вже декілька разів обіцяв у мирний спосіб розв'язати чеченську проблему, а насправді залишається в очах світу завойовником і пригноблювачем народів, що борються за свободу і незалежність рідної землі.

ЗСА ПЕРЕСТЕРІГАЮТЬ КИТАЙ

Вашінґтон. — У неділю, 10-го березня, ЗСА посилили свою пересторогу Китаєві, посилаючи літаконосець „Індепенденс" з відповідною залогою ближче до Тайвану, та попередили Китай стриматись від дальших небезпечних вчинків супроти острова. Про це повідомив секретар Державного департаменту Воррен Кристофер.

В. Кристофер підкреслив під час свого виступу на програмі телевізійної мережі Ен-Бі-Сі „Зустріч з пресою" що наполегливість Китаю в погрозах Тайванові може мати погані наслідки, зокрема якщо Китай має намір цього роду справи полагоджувати силою. З уваги на постійні погрози Китаю, зокрема впродовж останнього часу, та наражения на небезпеку цивільного населення дано наказ названому літаконосцеві та кораблям, що дають йому прикриття, зблизитися до Тайвану.

Минулої п'ятниці, 8-го березня, Китай розпочав небезпечні ракетні випробування на морі поблизу Тайвану, заявляючи, що після цього почнуться більш інтенсивні воєнні маневри у тайванській протоці, котрі триватимуть від вівтірка, 12-го березня, до середи 20-го березня. Цю заяву Китаю секретар Державного департаменту назвав, як „застрашуванням і насильством".

Незважаючи на всю цю занепокоюючу поведінку Китаю щодо Тайвану та й взагалі у відношенні до міжнародної спільноти Білий Дім дальше підтримує свою політику надання Китаєві торговельного стажу привілейованої країни, про це заявив дорадник президента Билла Клінтона з крайової безпеки Антоні Лейк у своєму виступі на програмі „Цей тиждень" телевізійної мережі Ей-Бі-Сі.

Підстави для прийняття конституції у ВР є

Київ (УНІАР). — „Конституційна комісія має всі підстави для того, щоб схвалити проєкт конституції, котрий випрацьовувала робоча комісія", — сказав 7-го березня на ранньому засіданні парламенту голова Верховної Ради України Олександер Мороз.

За його словами, це буде найважливішим предметом праці Верховної Ради. „У такому концептуальному вигляді ми маємо всі підстави, щоб розглянути і прийняти конституцію в Верховній Раді", — сказав він.

О. Мороз вважає, що подати на референдум той чи інший варіянт конституції, чи два якихось варіянти, це означає ставити перед виборцями такі завдання, які за складністю їм просто не під силу. Голова парламенту попросив депутатів наступного тижня дуже уважно підійти до змісту нового основного закону. У вищому, якщо буде результативним засідання Конституційної комісії, О. Мороз запропонував один день цього тижня присвятити парламентарним слуханням щодо нового проєкту конституції.

В Україні

ВИЗНАНО ДОЦІЛЬНИМ ВИВЧЕННЯ ЗСУВІВ

ЧЕРНІВЦІ. — Голова постійної урядової Комісії з питань екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій Василь Дурдинець підтримав ідею українських фахівців про створення в Чернівецькій області Центру з вивчення зсувів ґрунтів у різних регіонах України, і насамперед у Чернівецькій області, де цей процес загрожує справжнім лихом.

ПРОПОНУЮТЬ "ГОСПОДАРСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ КОДЕКС"

ЗАПОРІЖЖЯ. — Тут за дорученням Міжрегіональної організації промисловців, яка об'єднує підприємства 10 областей України, депутат Верховної Ради Валентин Ландик виступив із законодавчою ініціятивою про ухвалення українським парламентом „Господарчого комерційного кодексу України", розробленого провідними економістами України. Кодекс покликаний замінити Закон України „Про підприємства" і сприятиме діяльності українських підприємств у сучасному правовому режимі.

ЗРОБИТИ ДЕРЖАВНИМ СВЯТОМ

ЧЕРКАСИ. — Черкаський обласний комітет з питань проведення вечорів на вшанування пам'яті Тараса Шевченка оприлюднив заяву, у якій закликає керівників української держави проголосити 9-го березня державним святом України, бо в цей день народився великий поет, геній українського народу Тарас Шевченко. Офіційне визнання цього свята слугуватиме справі єднання українського народу.

ЗМІЦНЮЄТЬСЯ СТРАТЕГІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО

КИЇВ. — Міністер оборони Валерій Шмаров повернувся з дводенної візити до Болгарії. Під час зустрічі з міністром оборони Болгарії підписано угоди, що зміцнюють стратегічне партнерство обох країн. Підписано протокол про співпрацю між військовими відомствами. На зустрічі з президентом Болгарії Желю Желевим, головою Ради міністрів Жаном Віденовим, головою Народних зборів Благовестом Сендовим зазначалося, що українсько-болгарське співробітництво позитивно впливає на світову безпеку.

СУСПІЛЬСТВО ТРЕБА ПОЛІПШУВАТИ РЕФОРМАМИ

КИЇВ. — Українське суспільство повинно бути поліпшено шляхом реформ, вважає більшість українських громадян. Таку думку висловили біля 60 відсотків опитаних в усіх областях України. Теперішній стан суспільства, як такий, що не потребує ніяких перетворень, влаштовує лише три відсотки опитаних. Опитування провів центр „Соціяльний моніторинг" Національного Інституту Стратегічних Досліджень разом з Українським Науково-Дослідним Інститутом Проблем Молоді.

ЧОРНОБИЛЬСЬКІ ГРОШІ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ НЕ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ

КИЇВ. — Державні фонди, призначені на ліквідацію наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, не завжди використовуються за призначенням, до такого висновку дійшла Контрольно-Ревізійна Служба України, провівши перевірки. Зокрема, минулого року не за призначенням використано понад 185 блн. карбованців і це при тому, що більша частина з них мала бути видана на чорнобильську будівельну програму.

ІНФЛЯЦІЯ В ЛЮТОМУ БУЛА ВИЩОЮ ВІД ОЧІКУВАНОЇ

КИЇВ. — Рівень інфляції у лютому становив 7.4 відсотка, що є дещо вищим від прогнозованого, свідчать офіційні дані Міністерства Статистики України. Як і в попередньому місяці зростання цін і тарифів на платні послуги випереджали зміни на харчові і нехарчові товари. У Києві тарифи на публічні послуги значно вищі, ніж в інших регіонах. На 6-7 відсотків зросла оплата за навчання у платних навчальних закладах, тарифи на послуги пасажирського транспорту і батьківська оплата за утримання дітей в дошкільних закладах.

ПРИСУДЖЕНО ДЕРЖАВНІ ПРЕМІЇ УКРАЇНИ

Київ (Р. Р.). — Тут у четвер, 7-го березня, „Урядовий Кур'єр" повідомив, що Указом Президента України Л. Кучми дев'ять Державних премій України ім. Т. Шевченка 1996 року присуджено:

Володимирові Базилевському за збірку поезій „Вертеп"; Вікторові Міняйлові за роман „Вічний Іван"; Ірині Жиленко за збірку віршів „Вечірка у старій винарні"; Раїсі Іванченко за тетралогію про Київську Русь — „Зрада, або як стати володарем", „Гнів Перуна", „Золоті стремена", „Отрута для княгині"; Вячеславові Чорноволові, публіцистові — за збірники „Правосуддя чи рецидиви терору", „Лихо з розуму", книгу „Хроніка таборових буднів", публіцистичні виступи у газетах та журналах України і світу; Віталієві Дончикові, Володимирові Моренцеві, Григорієві Штоневі, Андрієві Кравченкові, Юрієві Ковалеву, Володимирові Мельникові, Михайлові Наєнкові, Вірі Агеєвій, літературознавцям, які створили навчальний посібник „Історія української літератури XX ст." у двох книгах; Данилові Нарбутові, художникові, за серію портретів гетьманів України та картини „Вибори кошового", „Страшний суд", „Покрова Богородиці" і Валентинові Знобі, скульпторові, за створення скульптурних композицій на воєнні теми; Віркові Балеєві, диригентові і композиторові із ЗСА за значний внесок у розвиток українського музичного мистецтва та його пропаганду в світі; Тарасові Петриненкові, композиторові й артистові за значні досягнення в розвитку сучасної української естрадної пісні та концертно-виконавської діяльності, і Назарієві Яремчукові, посмертно, артистові за концертну діяльність у 1973–1995 роках; режисерові-постановникові Олегові Біймі, операторові-постановникові Олексієві Зоценкові, композиторові Володимирові Гронському, акторам Ользі Сумській, Анатолієві Хостікоєву, Зінаїді Дехтярьовій, Олексієві Богдановичеві за серіяли художніх телевізійних фільмів „Пастка" і „Злочин з багатьма невідомими" студії „Укртелефільм"; Богдановi Юрієві Янівському, композиторові, за цикл музичних творів великої форми для дітей: оперу „Царівна Жаба", мюзикли „Лис Микита", „Перстень спокуси", „Том Сойєр", за кращий твір літератури і мистецтва для дітей і юнацтва.

Розмір однієї премії 500 мільйонів карбованців, що дорівнює приблизно 2,500 дол.

В АМЕРИЦІ

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ УРЯДУ президента Билла Клінтона повідомили, що у середу, 13-го березня, Президент ЗСА буде учасником вершинної зустрічі світових лідерів у Єгипті, де переглянуть теперішні протитерористичні заходи та намагатимуться відновити мирні заходи на Близькому Сході, які знайшлися у небезпечній ситуації після трагічних терористичних актів у Ізраїлі останнім часом. Б. Клінтон разом з керівниками Ізраїля, Єгипту, Палестинської влади, Росії та Европейського Союзу не будуть вирішувати конкретні заходи, а радше продемонструють спільний фронт засуду терористичних актів, а також підсилять авторитет президента Ізраїля Шімона Переза, який готовий дальше продовжувати спроби замирення.

У СВІТІ

МІНІСТЕРСТВО закордонних справ Японії приєдналося до зусиль спортових організацій країни, спрямованих на те, щоб саме в Японії в 2002 році відбувся перший в Азії і перший у третьому тисячолітті чемпіонат світу з футболу. З цією метою зовнішньополітичний департамент запросив 55 журналістів з 23 країн світу, сподіваючись, що їхні майбутні публікації сприятимуть досягненню цілі. Запрошено передусім журналістів з країн, які мають своїх представників у Виконавчому комітеті Міжнародної федерації футболу. Цей комітет до 1-го червня цього року повинен визначити, де саме — в Японії чи Південній Кореї — проходитимуть фінальні ігри світової першости. Цікаво, що в списку запрошених нема жодного журналіста з Південної Кореї, хоч ця країна має своє представництво у згаданому комітеті.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Комуноімперські шовіністи стають аґресивними

Шалену діяльність розгорнули останнім часом прокомуністичні та проросійські сили в Україні. Конституційна комісія ще тільки наближалася до завершення праці над проєктом нової конституції, а Комуністична Партія України вже по всіх областях збирала підписи за закріплення в конституції положення про відновлення СССР та надання Україні статусу союзної республіки.

А щоб народ включився у підтримку цього заходу, комуношовіністи вчинили низку добре сплянованих провокацій. Протягом року багато разів українських шахтарів підбурювали на страйки, але шахтарі явно не хотіли знекровлювати державну економіку і відстоювали свої права іншими способами. Тоді на допомогу антиукраїнським силам прийшли „старші брати", і в обох державах „цілком випадково" розпочався загальний страйк шахтарів. Це сталося тому, що українським шахтарям не годилося підводити „старших братів". Та як тільки страйк набрав сили, у Росії він негайно припинився — буквально на третій день. І „старші" брати забули й думати про своїх українських колеґ.

В Україні страйк тривав уже 10 днів, а всеукраїнської різанини не сталося, тому надійшла наступна порція „допомоги": в найлютіший мороз і за умов відсутности вугілля „старші брати" від'єднали електромережу України від російської, чим поставили українські теплові та атомні електростанції на межу катастрофи.

На прохання енергетиків українські шахтарі страйк припинили, та антиукраїнські сили на цьому не зупинилися. Федерація Профспілок України спільно з КПУ, Всеукраїнським Конґресом Робітників, Громадянським Конгресом та іншими організаціями лівого спрямування закликали до всеукраїнської акції протесту. На щастя, вона їм не вдалася, але страйк шахтарів таки змусив владу вдатися до „тихої" емісії. Гроші шахтарі отримують, але інфляція стрибнула вгору. Хаосу вчинити не вдалося, та ліві не втрачають надії.

Підтвердженням цього є приїзд в Україну на запрошення голови Верховної Ради Олександра Мороза парляментарної делегації Росії. Офіційно делегацію очолив голова Державної думи Росії Ґеннадій Селезньов, але в ході візити відчувалося, що центральною фігурою був лідер Компартії Росії Ґеннадій Зюганов. Поки українські та російські парляментаристи зустрічалися, лідер Комуністичної Партії України Петро Симоненко влаштував для Г. Зюганова пресову конференцію в Українському Домі, який КПУ активно намагається знову привласнити.

Отож, як сказав другий секретар ЦК КПУ Адам Мартинюк, журналістам трапилася „щаслива можливість зустрітися з майбутнім президентом Росії". Адже Зюганов є серйозним суперником Боріса Єльцина на президентських виборах у Росії, що відбудуться у червні.

Майбутній російський президент „ощасливив" український народ обіцянкою, що інтеґрація з Росією „поглибить суверенітет України" і висловив переконання, що „Україна мала більше суверенности за часів СССР, ніж сьогодні". Г. Зюганов весь час м'яко посміхався, але його слова та крижаний погляд робили цю посмішку зловісною. Як відомо, всі члени російської парляментської делеґації представляли одну лише партію — Комуністичну. Всі вони під час зустрічей з журналістами закликали до спільного союзу з участю Росії, України, Білорусі і Казахстану. Багато уваги приділено Міжпарляментській Асамблеї СНД, яка вже тепер перетворюється у міждержавну структуру із центром у Санкт-Петербурзі, а не в Мінську, як передбачалося раніше. Якщо Україна до неї приєднається, то змушена буде платити великі гроші на утримання нової наддержавної структури і у всьому їй коритися.

Після від'їзду з України російської делеґації телебачення Росії показало незвичайну передачу: президент Білорусі Олександер Лукашенко прибув до Москви для зустрічі з президентом Б. Єльцином та остаточного завершення інтеґрації. І хоч на екрані була Москва, але складалося враження, що господарем там є не Єльцин, а Лукашенко — так добре його приймали і так широко пропаґували його „патріотичний" вчинок.

Це було ніби підтвердженням слів Г. Селезньова під час зустрічі з О. Морозом у Києві про те, що Росія широко відчиняє двері „для тісної і відкритої співпраці".

Василь Верига

ЩО ВИННА УКРАЇНА РОСІЇ?

Читаючи пресові повідомлення про життя-буття наших братів і сестер в Україні, яке, як знаємо, нелегке, раз-у-раз стверджується, що Україна винна Росії стільки то не мільйонів, але більйонів американських долярів за енерґоносії. Якось дивно, що ніхто не згадує про те, скільки Росія винна Україні, навпаки, часто читаємо ствердження, що Росія по добросусідськи погодилася зачекати трохи довше на сплату заборгованости. При тому не слід забувати, що російські ґазові родовища в Сибірі розбудовували у невідрадних умовах в основному українці — ув'язнені невільники Совєтського Союзу, найбільш господарний елемент. Експериментуючи комуністичними догмами, совєтський уряд зруйнував народну економіку, організуючи насильно колгоспи й радгоспи та різні артілі, а також приватну ініціятиву своїх громадян. Отже, за сучасний економічний стан України несе відповідальність російський уряд, який впродовж десятиліть трактував Україну як свою колонію й безплатно користувався її природними багатствами.

Історичні факти

Хтось може сказати, що сучасний російський уряд не несе за те відповідальности, бо то робила Комуністична партія. Щоб відповісти на це, повернімся дещо до історії. У вересні 1939 року вибухла Друга світова війна завдяки совєтсько-німецькому договорові, і в ході її союзники Гітлер і Сталін поділилися Польщею і балтійськими країнами. За нецілих два роки большевицької окупації Західньої України, НКВД знищив і заслав на Сибір і в Центральну Азію кілька сот тисяч українських патріотів, а відступаючи перед наступом німецької армії влітку 1941 року — руйнували все і вимордували по тюрмах десятки тисяч мешканців України без доказів вини і без суду, тільки за те, що вони були українцями.

В 1941 році на зміну большевикам прийшли німці, які не принесли сподіваного поліпшення для України, але знову ж таки поневолення. Проте за три роки окупації вони по цілій Україні не знищили стільки українського люду, що москалі за 22 місяці в одній тільки західній частині України. Правдою є, що так як Москва послуговувалася українськими невільниками в розбудові Сибіру, так само німці послуговувалися українськими робітниками, яких насильно вивозили з України, головно до німецької воєнної промисловости. Правдою є, що найбільше потерпіли від німецької окупації жиди, яких німці масово нищили. Однак можна сміло сказати, що в німецьких концентраційних таборах, де опинилося багато українських патріотів, як і в німецькій промисловості, загинула від альянтських бомб тільки невелика частина в порівнянні з тим, скільки загинуло в совєтських ҐУЛаґах після т. зв. „перемоги" над фашизмом.

Закінчилася війна, яку Німеччина програла, і вже не гітлерівський, але демократичний уряд перебрав на себе відповідальність за шкоди, заподіяні німцями в окупованих ними під час війни країнах. Новий демократичний уряд Німеччини заплатив жидам уже більйони німецьких марок відшкодування. Платить він відшкодування також усім колись насильно вивезеним робітникам під час війни на роботи в Німеччині, а в тому числі й українцям, які опинилися в країнах західнього світу. Починають платити і тим, які повернулися в Україну й мали щастя пережити роки „визволення". До речі, Німеччина платила відшкодування урядові СССР навіть за шкоди, які спричинили самі большевики: за зірвані мости, будинки, фабрики і за Дніпрогес.

А хіба ж Росія не несе такої самої відповідальности за шкоди, заподіяні Совєтським Союзом, що був нічим іншим як продовженням царської Російської імперії, як Німеччина за шкоди, заподіяні Третім Райхом? А за 70 років тільки совєтського панування Україна зазнала жахливих жертв в людях і матеріяльної шкоди в розбудові Російської імперії, більші, ніж за царської імперії. Як відомо, малі балтійські держави, визволившись з-під російсько-совєтського панування, виставили Росії рахунки за шкоди, заподіяні на їхніх територіях. З невідомих причин Україна ще й досі не спромоглася на такий крок, щоб представити Росії рахунок за її злочини, за її використовування українських природних багатств, не кажучи уже про фізичні й моральні терпіння українського народу.

Енерґоносії

Але повернімось до енерґоносіїв, які тепер дають найбільше в знаки Україні, які вона мусить купувати в Росії. А де ж поділися українські енерґоносії? Чейже відомо, що був час, коли совєтський уряд збудував ґазові проводи з Дашави на Підкарпатті й українським ґазом огрівав Москву, аж поки повністю не вичерпав дашавські родовища. Сьогодні Україна мусить спроваджувати ті самі енерґоносії з Російської Федерації і шалено платити за них. А для кого працювала весь час Чорнобильська атомна електростанція, як не для Росії, не для Української ССР, але таки для Москви, яка за її електрику інкасувала гроші з країн споживачів. Для кого працювала Рівенська атомна станція, яка стільки шкоди нанесла волинській екології?

Як відомо, американські фірми мають свої фабрики в Індії, в Пакістані та в інших країнах, але за шкоди такої чи іншої фабрики для екології чи людському здоров'ю, ті підприємства платять відшкодування. І тому що ЧАЕС працювала для Росії, Росія повинна за неї нести відповідальність і покривати кошти, спричинені Україні й Білорусі та населенню, яке потерпіло від чорнобильської катастрофи в квітні 1986 року. Росія має платити інвалідам і вдовам, жертвам афганської війни, а їх в Україні тисячі.

Після розпаду імперії зла, її борги розподілено пропорційно поміж усіма новопосталими державами, колишніми совєтськими республіками. На Україну припало понад 16 відсотків. Нам здається, що сама формула не була правильна, бо розподіл боргів повинен був бути не за пропорційним відношенням населення, а радше за пропорційним використанням тих боргів у окремих республіках. Якщо ці борги були в більшості використані для ведення війни в Афганістані, для поширення володінь імперії зла, то Україні, як й іншим республікам до того не було ніякого діла і більшість боргів повинна сплачувати Росія. Але навіть і при такій несправедливій формулі вона повинна бути застосована до всіх видів багатства колишнього СССР. Україна повинна дістати не менше 16 відсотків засобів транспорту, цивільного й військового летунства, торговельної і військово-морської фльоти, будинків та влаштування совєтських посольств у різних країнах світу, а також запасів золота, плятини, алмазів тощо. А знаємо, що Чорноморська фльота, до якої Україна висунула свої претенсії, становить заледве 10 відсотків усієї військово-морської фльоти колишнього СССР. Тому Україні, згідно з наведеною вище формулою, належиться частина з Балтійської, Біломорської та Тихоокеанської фльоти, не менше 16 відсотків, якщо вона не дістане всієї Чорноморської фльоти.

На жаль, в Україні ще й досі не усвідомили собі повністю, чи була Україна окупована Росією, чи співтворцем російської імперії. Відзначування „дня перемоги" над фашистською Німеччиною вказує радше на те, що вона вважає себе співпереможцем, хоча й не може виказатися, що вона скористала з тієї перемоги. Сучасні урядові чинники, а зокрема Верховна Рада й Уряд, мабуть, не є в стані підрахувати своїх втрат в часі німецької окупації та втрат у роки після „перемоги", коли українське населення сотнями тисяч вивозили як худобу на тотальне знищення в Сибір та взагалі на північ Росії у герезвісні табори смерти. Українським „переможцям" над фашистською Німеччиною хіба не траба пригадувати, що для „визволеного" українського народу Сталін і його опричники на чолі з Берією і Жуковим плянували переселення у Сибір. А що так не сталося, то тільки завдяки тому, що українців було забагато і не було чим перевезти, але простори були вже готові в „неісходімой Сібірі".

Зникли в трясовині

Російська одеська „Незавісімая Газета" з 17-го листопада 1995 року надрукувала спогад однієї „визволеної" українки п. з. „Смерть в таежной трясине", в якому вона пише, що була свідком, як привезли цілі ешельони, коло 3,000 підлітків, 13-14-річних дівчаток із Західньої України до сибірського трясовиння, там по-сусідству їх розладували і при помочі сторожі та псів заганяли їх у те трясовиння, де вони зни-

(Закінчення на стор. 4)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Кому служить українська пошта?

Гадаю, це запитання може поставити сьогодні кожен з наших читачів. Тільки навряд чи знайдеться хтось, хто зможе на нього відповісти.

Кілька років тому я піднімав цю тему на сторінках часопису „Молодь України", тепер вирішив знову звернутися до неї, поскільки українська пошта вже має нового міністра Валерія Єфремова, який дуже любить зустрічатися з журналістами, давати інтерв'ю, але одночасно обминати ті складні проблеми, які на сьогодні стоять між адресатом і поштовим працівником. Щоб не бути голослівним, наведу декілька прикладів. Відправляю я листа до редакції журналу „Гуцулія" в Чикаґо. Адресу пишу англійською мовою. Українська пошта замість ЗСА відправляє мого листа на Мальту. Мальтійська пошта повертає його назад. Минає місяць часу. Я беру цього ж листа, вставляю з мальтійськими штемплями в інший коверт, ще раз адресую і мій товариш відправляє листа з Польщі. Лист доходить до свого адресата. Але з яким запізненням і скільки треба було потратити мені часу.

Або ще такий факт. Купую у Верховині міжнародні коверти на пошті. Коверти ще московського зразка, але на них наклеєно значок „Пошта України" з літерою Є. Адресую їх відповідно в Америку, Францію, Австралію... Першою пишу свою адресу, а далі адресу адресата. Вставляю в коверти новорічні поштівки. Відправляю з Косова. Косівська пошта погашує мені всі значки на ковертах і всі листи повертає, мовляв, неправильно заадресовано. Беру ці самі листи. Їду до Львова. Показую на пошті. Кажуть, все правильно. Відправляють зі Львова, листи доходять. Але всі мої друзі отримали новорічні вітання наприкінці січня. Хто винен? Звичайно, ніхто. Хіба колись була винною українська пошта? Виникає закономірне питання: з яким настроєм міністер пошти України Валерій Єфремов давав би журналістам схвальні інтерв'ю, якби отак до його колеґ, через очолювану ним пошту, не дійшло ні одне святкове вітання?

Та це ще не все. Українська пошта вводить нові правила написання адрес на закордонних відправленнях. Вводить, не маючи для цього потрібних ковертів. В якій державі це можливо? Чи це діється за спиною міністра? Мабуть, що ні.

Одного листопадового дня я зайшов на київську пошту. Чоловік з Тернопільщини звернувся до працівниці пошти, щоби та продала йому коверт закордон. Звернувся українською мовою. Та дала йому коверт звичайний, призначений для відправлення в межах України. Він заплатив. Заадресував. Поніс знову до неї листа, а вона у відповідь: „Это не пойдёт! Нужно покупать другой конверт. Международный!" Чоловік каже: „Але я ж казав вам продати мені за кордон...". А вона у відповідь: „Нужно говорить на понятном общепринятом языке!" То ж виходить, що в Україні вже не можна й звернутися до поштового працівника українською мовою? Та ще й у столиці. Чоловік пробував ще сперечатися, але змушений був ще раз купувати коверт, аби відправити листа. Такі випадки я спостерігав не лише в Києві, а й у Донецькому, Луганському чи навіть Чернівцях. Постає закономірне питання: аби відправити листа і поспілкуватися з працівником пошти, треба вивчати громадянинові України російську мову. Вивчати, аби догодити пошті.

Отже, як бачите, шановні читачі, з відправленням листів з України є чимало проблем, бо на пошті в більшості випадків працюють випадкові люди. Люди, які мають середню, а можливо, спеціяльну освіту і вміють приліпити значок до коверти чи прийняти посилку. Але ці люди не вміють спілкуватися з людьми. Вони не володіють чужими мовами і нерідко навіть не вміють прочитати адресу, куди адресовано листа. Чи не час в Україні вже подбати, аби на пошті працювали не випадкові люди, а люди з певною освітою, скажімо з педагогічною? Аби працювали люди чесні, а не ті, які заглядають у закордонні коверти за долярами.

Був у мене такий випадок. Написала мені листа одна жінка із ЗСА, друга — з Канади. Одна про другу ніколи навіть не чули. А українська пошта принесла мені ці обидва листи в одному совєтському коверті із серпом і молотом. Скажете, фантастика! Ні! Це наша українська дійсність! Був і такий випадок. Прислав мені товариш Ів Шалуїн із Фран-

(Закінчення на стор. 4)

Лариса Боженко

ПРОЩАННЯ З ПОЕТОМ

I

Похмуро-прикра звістка чорним крепом скорботно торкнула серце: на 74-му році життя полинув у потойбічний світ, у вічність милосердну один з відомих письменників української діяспори, член Спілки Письменників України Юрій Буряківець.

Понад півстоліття — щедрого, плідного й талановитого — віддав поет самозреченій праці на літературній ниві.

Народився письменник в родині трударів у Чорнобилі, полиневому місті горя й сліз, куди тепер нікому нема вороття: скривджена, сплюндрована, знекровлена й розіпнута земля, велика руїна, радіоактивним попелом засипана, клята зона виродження, каліцтва, смерти.

У 1929 році малий Юрко переїздить з усією родиною до Києва, де на околиці міста оселяється в підвальній комірчині, вогкій і темній, де хлоп'я не раз стрічало нужду, спізнало хурдигу злиднів і голодизну, майже втратило зір. Але, зростаючи і виховуючись у чисто-глибокій, змістовній, плинноживій царині народного слова, не зміліли джерельні святині його духовности, міцно прокорінився потяг до науки: юнак успішно закінчує українську школу, пише вірші.

Мрякою нового знедолля, кривдною карою почалася Друга світова війна для тисячорозтерзаної України. „Волошки, маки никли у житах, Скривавилися хмари в синім небі". Укотре обчорнилося пожарищами життя, напоєне смертизною, горем: „Сніг заридає довкола, Ворон закряче на путь, будуть хрести на роздоллі Докір постріляних чуть". У полинну безвість йшли найдорожчі, йшли назавжди: „Злинуть тіні від могил, Де ж ви, хлопці з рідних сіл?"

Довелося юнакові, напівсліпому, покинутому відступаючими совєтськими військами напризволяще, шукати свого місця, аби вижити всупереч грюканині долі, щоб кволими силами, словом-багнетом протистати нещадній люті звірячого нацизму, „розвернути вітрила і за волю рушити в бій". Талановитість, ширінь живучої ясної думки, допитливість вели його до осмислення власної життєвої стежини, по якій в майбутнім, у боротьбі за честь і волю Вкраїни, пройдуть його численні герої добра і слави.

Св. п. Юрій Буряківець

В окупованому нацистами Чорнобилі юнак у місцевому клюбі влаштовує авторський вечір поезії і виголошує доповідь „Українська молодь та її майбутнє", що була просякнута ідеєю пробудження українського національного духу, кликала молодь, незважаючи на руїну і кров, до пошуків і відживлення рідного кореня, до свідомого утвердження Прапорів Духу — животворчої основи української державности. „Коли молодь свідома свого ідеалу, — нація має майбутнє", — виголошував поет. Ось уривок одного з віршів, прочитаного для чорнобилян: „Сходять боцмани, матроси з думою в очах, Піднімають знов під осінь Жовтосиній стяг. І нагадують онукам: Ви не є раби! Не зломить ніколи мукам нас у боротьбі".

Наступного таки дня поета за цей літературний вечір заарештували. У чорнобильській в'язниці він просидів півроку. Навесні сорок другого вдалося вирватися на волю. Саме тоді зактивізувався вивіз української молоді до третього райху. Не оминула та хресна дорога і Юрія. Граючись із долею навперейми, йому пощастило втекти з-під конвою і дістатися до Києва. Близькі друзі зі школи, серед яких був і мій тато, котрий не раз пригощався в гостинній поетовій родині шматком хліба і ріденьким кандьором, допомогли Юрієві найнятися матросом на баржу цивільної дніпровської фльоти (звідти на роботи до Німеччини не забирали) — подалі від мстивих і ворожих очей. Вірш „Мій нарід" Юрій Буряківець написав у 1943 році. Повстає карбований з діда-прадіда козацький дух, прищеплена батьками нескореність ворогам. Прагнеться подати вірш уповні, такий-бо він є актуальний і для сьогодення.

Вільні духом будемо довіку,
Бо рабами зроду не були!
Йшли навали з войовничим криком —
Смерть для себе у степах знайшли.
Скрізь могили в рідній Україні
Триглодитів позначають шлях.
Ти вставала, земле, із руїни,
Щоб міцніти і рости в віках!
І в синів твоїх мужніла сила,
Хоч дудніла боєм далина...
Мій народе! Ти зродив Трясила,
Наливайка, Гонту, Богуна.
Не тобі у січі бути битим,
Дух звитяги в кожного живе.
В правоті підносишся над світом,
І брехня, як нечисть та, спливе.
За свободу встанемо єдино,
І в борні не стомиться рука,
Станеш ти державою, Вкраїно,
Вільна і щаслива у віках.
О, народе! В гніві огнеликім
Ти стоїш з караючим мечем,
Сам собою — мужнім та великим,
Звешся переможцем і творцем.

Зрозуміло, автора цих рядків чекали тортури і смерть, якби він потрапив до рук ворога. Німцям перед втечею вдалося таки схопити поета, хоча, на щастя, вони не підозрювали, кого мають в його особі, і вивезти до райху. Довелося юнакові гибіти на тяжких роботах в Баварських Альпах, відчути і спізнати всі поневіряння на одвірках чужого життя, гостро ранитися об страх і мряку майбутнього.

Американські війська звільнили поета з неволі. Аби уникнути пастки сибірських сніговіїв, майже неминучого загину, він у кінці 1945 року переселяється до українського табору в Авґсбурґ. „Я хвилями в чужі краї полину Те щастя, втоплене в морях, шукати. Нема для мене місця в Україні, Де пустка кажаном летить із хати". В Авґсбурзі починається його студентське життя, продовжується наполеглива праця над поезіями.

(Закінчення буде)

Меморіяльні дерева в пам'ять Чорнобиля

26-го квітня цього року промине 10 років від найбільшої досі нуклеарної катастрофи, що сталася в 1986 році в Чорнобилі. Згідно зі статистичними даними з України, радіоактивне забруднення покрило тоді понад 50,000 квадратних кілометрів території. 3.2 млн. осіб, у тому числі близько мільйона дітей, потерпіли на здоров'ї. Число смертности серед людей на території, заторкненій радіонуклідами, є в 30 разів більше в порівнянні з рештою країни. На найбільш радіоактивно забруднених теренах, з яких було виселено після вибуху десятки тисяч людей, ще сьогодні живе, як подає д-р Тетяна Гардашук з Національного Екологічного центру України з Києва, приблизно 5,500 родин, з них 1,100 родин з дітьми. Їхнє переселення звідси є конечністю дня. З поміж потерпілих померли вже понад 125,000 осіб. Дальшим жертвам не видно кінця.

Д-р Я. Мовчан і інж. В. Сушко на фото, поміщеному в журналі „Амерікен Форестс" в 1993 році.

На цю потрясаючу подію пригадує світові цього року Україна в 10-ту річницю катастрофи Чорнобиля. Вона бо успадкувала цю трагічну за своїми наслідками проблему від розпалої комуно-московської імперії і сама не є в силі її подолати. До голосу тривоги України прилучуються теж українські громади в діяспорі.

Як вже знаємо, в ЗСА створився всегромадський Крайовий комітет „Виклик Чорнобиля '96'". Він намітив ряд програм, ціллю яких є вказати на ядерну небезпеку, яка ще і нині загрожує світові з Чорнобиля, пригадати, що без належної фінансової допомоги зі зовні Україна сама не в силі покрити кошти, необхідні у зв'язку зі закриттям Чорнобильської АЕС, як теж апелювати до сумління світу, щоб грошово і медичними засобами більш активно включився в акцію рятування людей, які терплять від чорнобильської катастрофи. Плян Крайового комітету заслуговує на підтримку української громади в ЗСА.

У цій статті хочу згадати про ще один проєкт у зв'язку з Чорнобилем, який виринув ще минулого року і який має на меті не лише відзначити 10-у річницю тієї катастрофи, але і допомогти, щоб пам'ять про ту трагічну подію лишилася живою і на майбутнє. Цей проєкт — запляноване на цей рік саджения меморіяльних дерев в ЗСА і в Україні в пам'ять Чорнобиля.

Є прийняте у культурних народів садити дерева в пам'ять заслужених осіб чи важливих історичних подій, які мали місце в житті даного народу. Такі меморіяльні дерева мають велике історично-культурне значіння, бо вони є не тільки символом єднання людини з природою, але і символом буття народу. Люди проминаються, а посаджені дерева не раз і довгими століттями будуть пригадувати нащадкам про минувщину.

Початкова ідея того проєкту вийшла з України від д-ра Ярослава Мовчана з Національного екологічного центру в Києві. Він вказав на конечність посадження дерев у місцевостях, де знаходяться виселені з чорнобильської зони люди. Зжиті з їхніми рідними поліськими лісами, вони здебільша опинилися у безлісних степах. Їхні фізичні терпіння, викликані радіяцією, що їх захопила, доповнює психічна туга за деревами. Д-р Я. Мовчан вірить, що посаджені біля них „чорнобильські" дерева полегшать їм їхню незавидну долю і нагадуватимуть їм про їхню вужчу батьківщину.

Ідеї д-ра Я. Мовчана дала дальшого і ширшого змісту наша американська українка Христя Соневицька, яка працює координатором програми „Міжнародний ґлобал РіЛіф" Американської асоціяції лісництва у Вашинґтоні. При підтримці Комітету Чорнобиля у Вашинґтоні і опираючися на факті, що ЕкоЦентр як репрезентант України співпрацює з Американською асоціяцією лісництва, вона запізнала цю заслужену американську організацію з чорнобильською проблемою. Ця радо згодилася спонзорувати посадження в ЗСА меморіяльного гаю в пам'ять жертв Чорнобиля і запропонувала більше як 300-акрову площу на Фльориді недалеко міста Орландо, як місце на ту ціль. Деревом, що найкраще надається на посадку там, є т. зв. довго-шпилькова сосна (Pinus palustris). Ця сосна росте до висоти 120 стіп і вкорінюється глибоко в землю. Її не без причини називають „аристократом" південних сосон. Гідний партнер нашій поліській сосні.

Американська асоціяція лісництва посадить за одного доляра в цьому гаю одне дерево. Вже в кількох числах свого почитного журналу „Амерікен Форестс" вона апелює до його читачів присилати датки на ту ціль. Щобільше, ця асоціяція зобов'я-залася, якщо хтось, приміром, подвоїть свій даток, то за другого доляра посадить одне дерево в Україні, де живуть переселені чорнобильці. Національний екологічний центр України займеться посадкою такого дерева. Кожному жертводавцеві, який пришле 20 дол. Американська асоціяція лісництва вишле особисту подяку, грамоту. За тих, 20 дол. вона посадить 10 дерев в Меморіяльному гаю на Фльориді і других 10 дерев в Україні.

Ми як члени американської спільноти українського роду чи походження повинні гідно підтримати цю акцію меморіяльних дерев. Чеки виставляти на: American Forests, Global ReLeaf International — Chornobyl і слати на адресу: 1516 P. Street N.W., Washington, D.C. 20005.

У 10-ту річницю чорнобильської трагедії допоможім здійсненню цього Меморіяльного проєкту в ЗСА і в Україні. Він є гідний нашої уваги і підтримки.

Володимир Сушко

ПОДІЇ

ВИСТАВКА ТКАНИН Н. ЛАПЧИК

Ню Йорк. — Український Музей та 113-ий Відділ СУА влаштовують виставку „Тканини Ніни Лапчик", відкриття якої відбудеться у неділю, 17-го березня, о год. 2-ій після полудня. Виставка буде відкрита до 14-го квітня ц. р. Адреса музею: 203 Друга аве. в Ню Йорку, тел. (212) 228-0110.

ЗБОРИ ПРАВОСЛАВНОЇ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ

Ню Йорк. — Українська Православна Федеральна Кредитова Кооператива влаштовує Загальні річні збори, які відбудуться у неділю, 24-го березня, у великій залі Українського Народного Дому, 142 Друга аве. в Ню Йорку. Початок о 2-ій год. після полудня.

В Чикаґо відзначать роковини Чорнобиля

В Чикаґо, в понеділок, 19-го лютого ц. р. відбулося засідання представників українських громадських та церковних організацій метрополітального Чикаґо, які, після виміни думками, покликали до життя Діловий комітет для відзначення 10-ої річниці атомної катастрофи в Чорнобилі, від якої потерпіла не тільки Україна, але також і сусідні народи.

Створений Діловий комітет, на голову якого було обрано інж. Ореста Бараника, вирішив оформитися, як Громадський комітет для відзначення 10-ої річниці чорнобильської трагедії.

На засіданні був також запропонований Почесний комітет, до якого входять представники американського політичного сектора всіх рівнів уряду стейту Ілліной, церковні достойники, визначні громадські діячі та генеральний консулят України в Чикаґо.

На своєму черговому засіданні 1-го березня Діловий комітет прийняв рішення відзначувати 10-ту річницю чорнобильської катастрофи під кличем: „Чорнобиль: трагедія України совість світу". Також була устійнена плятформа діяльности, за якою комітет прийматиме такі ініціятиви, що будуть спрямовані в двох напрямках: на піднесення рівня ознайомлення нашої української спільноти із наслідками чорнобильської катастрофи та ширення інформації про чорнобильську трагедію, наголошуючи моральну відповідальність вільного світу прийти із матеріяльною та економічною поміччю для України, і не тільки на поборювання наслідків чорнобильської катастрофи, але також для одержання відповідного фінансування на покриття коштів плянованого закриття ще діючих чорнобильських атомних реакторів.

Кульмінаційною точкою відзначень чорнобильської трагедії будуть церковні відправи в намірі потерпілих від ядерного вибуху — тих, що загинули і тих, що ще сьогодні носять на собі фізичні сліди ушкоджень від радіяції. Відправи відбудуться в катедрі св. о. Миколая в сам день річниці катастрофи — 26-го квітня. Після відправ відбудеться скорботний похід чикаґськими вулицями української околиці на площу перед Культурним Осередком при вулицях Чикаґо і Овклі, де відбудеться громадське віче.

У пополудневих годинах того дня відбудеться пресова конференція та зустріч із представниками преси. Генеральний консулят України плянує повідомити консуляти інших національностей в Чикаґо із заохотою до участи у відзначуваннях чорнобильської трагедії.

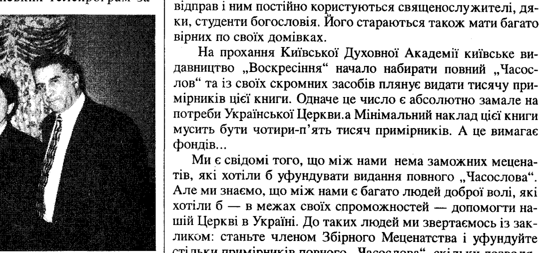
Л. Костелина

Свято любови

Кожного року дирекція і менаджмент каси „Самопоміч" в Чикаґо проводить стратегічне плянування і, за домовленістю з власниками мотелю „Тамара Роял Ін" в МекГенрі біля Чикаґо, шановними Тищенками, воно проводиться в тижні Свята любови. Сам мотель заслуговує уваги своїм розміщенням у спокійному місці, з вигідним доїздом, доброю обслугою і дуже доброю кухнею, світлими кімнатами, прекрасними бенкетними залями і гостинними господарями, які розмовляють співучою українською мовою і горді з цього. Господарі дали жінкам квіти.

Свято любови розпочалося бенкетом. Після цього дві оркестри, „Веселі часи" і „Джерело" зробили все, щоб настрій був направду святковий і щоб кожен міг потанцювати під музику, яка йому найбільше до вподоби. Чи вдалося свято? Так. Бо прийшло багато людей, а особливо молоді, а де молодь — там радість, там життя, там іскрометні танці, там музика і сміх. І не один, що уже давненько відсвяткував свої 25-ті уродини, також відчув молодечий запал і піддався загальному настроєві.

А товариство було направду вибране, бо між нами, святково настроєними, була присутня, крім дирекції і менаджменту каси „Самопоміч" у майже повному складі, половина консуляту України в Чикаґо з генеральним консулом В. Кириком та консулом А. Толкачовим з родинами. Були присутні представники Української авіялінії менаджер С. Тірських з родиною, який, як і минулого року, подарував два квитки на подорож Українською авіялінією — Чикаґо-Київ і Київ-Чикаґо. І що найцікавіше, що виграв ці квитки перший віцепрезидент каси „Самопоміч" М. Кос, який передав їх генеральному консулу України В. Кирикові, щоб він дав можливість приїхати на лікування хворій дитині з України. Що також важливе, що секретар Дирекції каси „Самопоміч" В. Войтихів, використовуючи свій авторитет і впливи, домовився зі шпиталем, який погодився лікувати цього хлопчика безкоштовно.

С. Тірских, в присутності В. Кирика та І. Тищенка, вручає М. Косові квитки „Авіяліній України".

Представники наших українських телепрограм зафіксували на плівці цей непересічний бенкет, це зробив всюдисущий Ю. Клюфас з телепрограми „Контакт" і невтомний Р. Маринович з телепрограми „Година українських мелодій".

Скрізь відчувалася людська близькість, взаємоповага і зрозуміння, а ім'я цьому — любов, любов велика, всеохоплююча, безкорисна, любов людини до людини, до свого народу, а це любов свята!

Якщо святий Валентин заповів нам любов, то це напевно вона була — любов на святі в його честь.

Нам усім бракує таких свят якнайбільше, тоді і світ напевно мав би інший вигляд

Вів забаву З. Маринець.

З. Маринець

ЗВЕРНЕННЯ

до православних українців та до всіх людей доброї волі

Звертаємось до вас з великим проханням допомогти видати повний „Часослов" в українській мові і тим самим сприяти закріпленню Української Православної Церкви в Україні.

Від початків відродження Української Православної Церкви в Україні відчувалась гостра потреба богослужбових книг в українській мові, Священослужителі і дяки, не маючи таких книг, були змушені надалі користуватись книгами в старослов'янській мові, що часто огірчувало відвідувачів із Заходу наших православних храмів в Україні.

З огляду на те, що нововідроджена Церква не мала фінансових засобів на видання богослужбових книг, Православне Товариство св. Андрія почало робити заходи, щоб роздобути фонди на цю ціль. Завдяки фондам із грецької Місії ФОС (Світло), як рівно ж допомозі поодиноких побожних людей, у київському видавництві „Воскресіння" були видані кількатисячним накладом „Святкова Мінея", „Требник" в двох томах, „Служебник", „Дитячий молитовник" та перевиданий „Поширений Катехизис Православної Церкви Христової" Митрополита Михаїла. Всі ці видання були і є безплатно поширювані між парафіями, священослужителями та семінаристами УПЦеркви в Україні.

Одначе ще й досі не був виданий повний „Часослов", хоч він є одною з найбільш необхідних богослужбових книг Православної Церкви. Він охоплює незмінні частини щоденних відправ і ним постійно користуються священослужителі, дяки, студенти богословія. Його стараються також мати багато вірних по своїх домівках.

На прохання Київської Духовної Академії київське видавництво „Воскресіння" начало набирати повний „Часослов" та із своїх скромних засобів плянує видати тисячу примірників цієї книги. Одначе це число є абсолютно замале на потреби Української Церкви.а Мінімальний наклад цієї книги мусить бути чотири-п'ять тисяч примірників. А це вимагає фондів...

Ми є свідомі того, що між нами нема заможних меценатів, які хотіли б уфундувати видання повного „Часослова". Але ми знаємо, що між нами є багато людей доброї волі, які хотіли б — в межах своїх спроможностей — допомогти нашій Церкві в Україні. До таких людей ми звертаємось із закликом: станьте членом Збірного Меценатства і уфундуйте стільки примірників повного „Часослова", скільки дозволяють вам ваші обставини. За кожний доляр що ви подаруєте Україні — один примірник цієї книги в українській мові.

За вашу допомогу будуть вам дуже вдячні та молитимуться за вас священики, семінаристи та кожний, хто буде користатись цим „Часословом".

Ваші звільнені від податків пожертви просимо надсилати на адресу: St. Andrew's Society, 1023 Yorksher Dr., Los Altos, CA 94024, із зазначенням „Часослов".

За Управу Товариства:

Михайло Герець, голова

Дмитро Грушецький, секретар

ЗАХІДНІ ПАРТНЕРИ З'єднаних Стейтів Америки неґативно наставлені до проєкту закону, поданого на затвердження президентові Биллові Клінтонові. Проєкт передбачає запровадження суворих санкцій проти Куби, сили протиповітряної оборони якої недавно збили два американські цивільні літаки. Закон дозволить американцям, власність яких відібрали комуністи з приходом Фіделя Кастра до влади, подавати до суду ті закордонні компанії, які тепер користуються тією власністю і мають з неї прибуток. Европейський союз вважає, що цей закон, якщо його приймуть, порушить існуючі угоди про торгівлю. Мехіко через своє міністерство закордонних справ остерегло Державний департамент, що разом з Канадою опротестує і доможеться скасування цього закону, бо він грубо порушує умови договору про свободу торгівлі в Північній Америці (НАФТА).

„І на оновленій землі"

У перші роки після большевицького перевороту шевченківські дні відзначалися як всенародні свята. У селах і містах відбувалися віча, літературно-музичні вечори, влаштовувалися виставки. На це націлювала і постанова уряду України з 27 лютого 1919 року про святкування роковин з дня народження Т. Шевченка. 1920 року Рада Народних Комісарів ухвалила постанову про роковини з дня смерти Кобзаря.

В цей час виходило багато брошур і збірників про життя і творчість полум'яного Тараса. Одне з цих видань — „Збірник пам'яті Тараса Григоровича Шевченка", виданий у 1920 році до 59-их роковин з дня смерти поета коштом охтирського споживчого товариства „Кооперація" — я тримаю в руках. Невеличка книжечка розміром 11x17 сантиметрів, видрукувана на цупкому обгортковому папері сірого кольору. На жаль, у ній не вказані вихідні дані, і можна лише здогадуватись, що тираж був надто обмежений — збірник видавався для потреб Охтирського повіту. Ця книга давно стала бібліографічною рідкістю.

На тридцять одній сторінці видання вміщено шість статтей, вірші Олександра Олеся („На нивах зелених, в долинах, на лунах..."), Людмили Волошки („Шевченкові від жінки-українки"), Миколи Вороного („Привид"). На останніх сторінках публікувалося послання Т. Шевченка „І мертвим, і живим..."

Ініціятором видання збірника, його редактором і упорядником був літератор, педагог і аґроном Матвій Довгополюк (літературні псевдоніми:Толь Хуртовина, Хуртовий, М.Д.). До речі, у 1922 році він очолив Охтирське дитяче містечко, де виховувалися безпритульні діти. Довгополюк належав до письменницької організації „Плуг" і видав власним коштом такі книги: „В дні неволі" (збірник віршів). — 1917, Охтирка, 32 стор. Зміст: „Життьове море", „Сильним миру цього", „Після балю", „Дитячі мрії..." та інші; „На хвилях життя" (нариси). — 1918, Охтирка, 50 стор.; „Молот" (збірка). — 1920, вид. наросвіти, Охтирка; „Завтра скаже" (збірка нарисів). — 1922, вид. Агіт.-Проп. Укому, Охтирка; „Хвилини зневір'я й шукань" (драматичний нарис на одну дію). — 1918, Охтирка, 16 стор.

У згадуваному вище збірнику перу М. Довгополюка належать три статті, підписані справжнім прізвищем і псевдонімами.

У першій з них — програмовій — „Кайдани неволі(Пам'яті Т.Г.Шевченка)" — автор торкається біографічних моментів тяжкого життя Великого Кобзаря і його боротьби „за велику, світову ідею людства: без пана і без хама... на вільній, оновленій землі!"

У статті „Поет трудового люду", яку написав учитель із села Стара Іванівка Іван Задорожний, говорилося про значення Т. Шевченка як основоположника нової української літератури, борця за волю: „Не дурно прості селяни кажуть, що волю їм дав батько Тарас.

Так, він дав нам волю!

Та, крім того, батько Тарас зробив нам ще одну велику послугу: коли б не він — ми не могли б зайняти серед культурних націй світу того почесного місця, яке займаємо зараз, маючи свою велику книгу, написану рукою Т.Г. Шевченка... Шевченкова книга має вагу і значення нового Євангелія". Далі автор пише: „Проспівані Т.Г.Шевченком пісні вилилися з його щирого серця для тих, хто на панщині працював з раннього рана і до пізньої ночі, обливаючись потом кривавим, умиваючись сльозами гіркими, для тих, хто в поті чола свого заробляє собі шматок насущного хліба.

І мовою не панською, а нашою, простою українською писав Тарас Григорович, а через те він єсть поет простого, трудівничого люду — наш поет".

„Жінка у творах Т.Г. Шевченка" — таку назву має стаття дружини М. Довгополюка учительки Ганни Грязнової. Як відомо, Шевченко багато творів присвятив безправному становищу жінки у царсько-панському суспільстві, коли вона була лише „цяцькою для хвилинної втіхи", „коли права її, як людини, жінки і матері, зводилися ні на що і всі скарби жіночої душі — кохання, ласка, ніжність, віра в людську правду, ставали їй тільки на горе, доводили до лиха, розвіювали дівочі мрії, навіть згублювали її життя". Авторка пише, що Шевченко, бачачи таку неправду, таке знущання над жінкою, не міг мовчати, і найкращі перли своєї поетичної творчости присвятив жіночій долі. У поемах „Катерина", „Наймичка", „Марина", „Сова", „Марія", „Неофіти" Кобзар виступає палким оборонцем жінки. „Ідеал жінки-громадянки, жінки-матері, виставлений поетом, жінки, 'міцної духом', вільної, незалежної, матері будучини, — наголошує Г. Грязнова, — повинен звернути увагу громадянства, бо тільки вільна мати виховає вільних, сміливих, великих людей, тільки вона змінить сучасну родину, тільки вона зможе вивести громадянство з бруду, брехні і душогубства, серед якого гине сучасне життя".

„Не вільно було нашому народові шанувати свого великого поета-борця в добу царизму..." — такий ляйтмотив статті „Як шанують поетів" М.Д. (псевдонім Матвія Довгополюка).

Остання стаття збірника — „Сторінка з історії українського письменства" — підписана псевдонімом М. Довгополюка. Основна думка її така: „Не за лаври та злото служили наші письменники, не панегірики та оди складали вони, а думи, виспівуючи горе й страждання трудового народу. Найкращим представником і першим проводирем, що вивів наше письменство із солодко-сентиментального хникання на справжній шлях поступу і розвитку, був Т.Г. Шевченко".

Охтирський збірник пам'яті Т. Шевченка є ще одним доказом того, наскільки багаті джерела народної любови до Кобзаря.

Михайло Попільнюх,
вчитель української мови і літератури, краєзнавець,
с. Чернеччина Охтирського району Сумської обл.

Що винна...

(Закінчення зі стор. 2)

кали у глибоких болотах. За чотири години робота з „визволеними" від фашистського ярма дівчатками була закінчена й ешельони повернулися назад за новим транспортом. Виконавці цього жахливого злочину пояснили, що „вождь зарядив: треба всіх дівок знищити, щоб не було кому родити бандерівців".

Чи не думаєте ви, визволені українці, що настав найвищий час, щоб Верховна Рада України й Уряд притягнули до відповідальности тих злочинців-комуністів, які знущалися над українським народом, які ще живуть, спокійно ходять вулицями українських міст, отримують державні пенсії за свою злочинну роботу і пропаґують поворот до старих „добрих" часів, до сталінізму?

Тут, на Заході, ходять чутки, що відомий українофоб Візенталь робить старання, щоб український Уряд вишукував воєнних злочинців і притягав їх до суду. Ми не маємо нічого проти того, щоб злочинців карати, але для Візенталя злочини поповнювали тільки нацисти. Комуністи, члени горезвісного ЧК-НКВД-КҐБ, серед яких його одновірці становили дуже високий відсоток і які були не тільки виконавцями наказів, але самі давали накази, як Троцький, Каґанович, Яґода, Хатаєвич і їм подібні, організатори ревтрибуналів, інженери голодоморів і терору в Україні, не входять у категорію злочинців проти гуманности. І з таким підходом до людської справедливости ми не можемо погодитися. Нацисти були при владі всього 12 років і мають на своєму сумлінні, погодімся з перебільшеними жидівськими даними, шість мільйонів жидів, а також сотні тисяч інших національностей. Комуністи були при владі понад 70 років і тільки в Україні загинуло вдвоє стільки жертв у штучно організованих голодоморах, у казематах ЧК-НКВД-КҐБ, а скільки в численних таборах смерти, що так густо засіяли були одну шосту земної кулі?

Нам здається, що настав найвищий час, щоб в ім'я справедливости Верховна Рада переглянула кримінальний кодекс України, щоб мученики за Україну зазнали бодай на старості літ визнання за свою любов до України і її народу, а кати, незалежно від їхнього національного походження чи ідеологічного спрямування, понесли відповідальність за поповнені злочини заради орденів і матеріяльних розкошів. Настав час, щоб підрахувати шкоди українського народу і представити їх Москві і цілому світові, а зокрема тим задурманеним українцям, які ще й досі хочуть повороту СССР. Не може бути сумніву, що тужать за СССР і поширюють ідею його реконструкції власне ті, які на трупах і муках своїх братів і сестер робили кар'єру й отримували премії та ордени. Час зробити підрахунок, представити його Москві і світові, щоб було видно, хто і що кому винен — Україна Росії, чи Росія Україні?

Письменник ...

(Закінчення зі стор. 1)

престижних міжнародних конкурсах і фестивалях, як „Гранослов", „Золота осінь Славутича". В січні цього року дружина дитячого інформаційного аґентства, до якої входить Роман, здобула перше місце на Міжнародній асамблеї дитячої преси, що проходила в Суздалі, Росія.

Батьки талановитого хлопчика розповіли, що писати на друкарській машинці він навчився раніше, ніж писати пером. Батько Романа — відомий херсонський тележурналіст Леонід Бондарчук, а мати — письменниця Ала Тютюнник. Вона також директор обласного Фонду Милосердя і Здоров'я. Вони розповіли, що спочатку намагалися підказувати синові, як зробити його твори кращими, але виявилося, що їхнє втручання псувало написане Романом.

Оповідання Р. Бондарчука вміщується на одній-двох машинописних сторінках. В них діють герої, яких легко впізнати серед людей, що оточують Романа. Сьогодні Романові 14 років і він дуже не любить слова „вундеркінд".

ПОДІЇ

ДОПОВІДЬ І. ЛЕВІТАСА В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Товариство Українсько-Єврейських Зв'язків влаштовує зустріч із головою Єврейської Ради в Україні Іллею Левітасом, який виголосить доповідь на тему „Чи справді поправилися єврейсько-українські відносини в Україні?". Зустріч відбудеться у середу, 13-го березня, в НТШ, 63 Четверта аве. між 9-ою і 10-ою вул. в Ню Йорку. Початок о год. 6:15 вечора.

ЗУСТРІЧ ІЗ М. ВЕРВІР, АСИСТЕНТКОЮ ПРЕЗИДЕНТА ЗСА ТА ПЕРШОЇ ЛЕЙДІ

Нюарк, Н. Дж. — Американці в Обороні Людських Прав в Україні, Асоціяція Українсько-Американських Професіоналістів і Підприємців Ню Йорку і Ню Джерзі та 75-ий Відділ СУА влаштовують зустріч із допоміжною асистенткою Президента Билла Клінтона і заступницею шефа бюра Першої Лейді Гіллярі Р. Клінтон, Меланією Старіншак-Вервір. Доповідачка розповість про державні відвідини Президентом і Першою Лейді України в 1995 році, і проілюструє розповідь прозірками.

Зустріч відбудеться у суботу, 16-го березня, в залі церкви св. Івана Хрестителя, 746 Сенфорд аве. в Нюарку, Н. Дж. Початок о год. 4-ій після полудня. Вступ — 5 дол., для сеньйорів та студентів 3 дол., для дітей — безкоштовний. Паркувальна площа охоронятиметься поліцією. Телефони для інформацій: Божена Ольшанівська (201) 373-9729, Арета Павлинська (609) 683-5959, Ксеня Раковська (201) 762-7348.

ІНФОРМАТИВНИЙ СЕМІНАР 158-го ВІДДІЛУ УНС

Бруклин, Н, Й.. — 158-ий Відділ УНСоюзу влаштовує інформативний семінар , який відбудеться у неділю, 17-го березня, в залі школи св. Духа, 160 Норт 5-та вул. в Бруклині, Н. Й. Початок о год. 12:30 після полудня. Теми семінару — інформації про нові програми і продукти УНС, про користі, які дає членство в УНС, „чому всі українці — старші і молодші, народжені в діяспорі чи Україні, давно або недавно прибулі, повинні стати членами УНС". Вступ безкоштовний. Перекуска. Доїзд: L Train Bedford Ave., Brooklyn, between Bedford and Diggs.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ КОНҐРЕС і Білий Дім знову відновили переговори щодо збалянсовання державного бюджету на 1996 рік і дійшли до виїмкового обосторонннього узгіднення. Вирішено продовжити на два тижні право Уряду позичати гроші, щоб позаплачувати свої зобов'язання. Це продовження є нічим іншим, як тільки використанням часу для республіканців, щоб могти запропонувати нові пляни заощаджень цим разом у таких ділянках як: урядові пільги потребуючим і програми медичного заберзпечення Медікер і Медікейд.

Кому ...

(Закінчення зі стор. 2)

ції бандеролю чоколяди. На пошті з тої бандеролі викрали частину чоколяди. Мені пояснили, що це вкрали на митниці. Про це мені пошта 29-го січня 1994 року у Космачі видала акт за номером 1. Виходить, пошта не винна. Але кожний закордонний лист до мене приходить розпечатаним із написом поштовиків: „Поступило до Києва в розпечатаному вигляді". „Поступило в розірваному виді" і так далі. Один такий „лист" отримав я цими днями від професора з Арізони Галини Маняко. На коверті напис: „Поступило в розірваному виді!" Заглядаю в коверт, а листа немає. Що, виходить вже і листа на матниці вкрали? Чи на пошті? Тим паче, що американська пошта має добрі коверти з цупкого паперу, які так легко не розриваються. Але спеціялісти з української пошти знають, як до них добратися.

Не раз українська преса писала, як поштовики шукають долярів у закордонних листах. Але, виходить, що ця справа продовжується. Пошта вкрала в мене лист від Галини Маняко із ЗСА і вручила мені лише коверт, пошта вкрала в мене журнал „Гуцульщина" за січень 1996 року з Канади, одне число газети „Наше Слово" з Варшави у січні, чотири числа газети „Українська Думка" з Лондону у січні. А скільки закордонних листів — і незлічити. Цікаво, чи вважає міністер пошти після наведених мною фактів, що можна говорити про культуру обслуговування зв'язківцями населення України! Чи не краще було б поділитися міністрові досвідом із закордонними державами, як можна красти на пошті листи, яких так чекають адресати.

То кому служить „українська" пошта?

П. С. Коверт від листа Галини Маняко з Арізони висилаю до американського щоденника „Свобода", щоб там змогли переконатися, якою є демократична пошта в демократичній Україні.

Дмитро Пожоджук
Космач, Україна.

Справа...

(Закінчення зі стор. 1)

ментами" у двосторонніх відносинах.

Хоч це питання не обговорювалося на переговорах, румунська преса присвятила йому багато уваги. Газети „Зіуа" надрукувала заяву голови юніоністської організації, в якій сказано, що румунський уряд готується назавжди „відмовитися від прав на румунські території в Україні" і що „режим Ільєску бажає заплатити за своє виживання відмовою від румунських територій".

Газети „Адеверул" та „Котідіянул", покликаючись на російський телеканал НТВ, повідомляють, що Україна має намір збільшити кількість вояків на острові Зміїний. Якби Румунія повернула собі цей острів, Бухарешт намагався б побудувати там полігон для НАТО, пишуть газети, цитуючи НТВ. Але Україна не відмовиться від острова Зміїний навіть, якщо Румунія звернеться до Міжнародного суду в Гаазі, і тому намагається збільшити кількість військових на острові, реферують вони російський телеканал.

Переговори з метою завершення праці над текстом договору будуть відновлені найближчим часом, повідомило міністерство закордонних справ Румунії.